

PENCERE

77518501

Yaşamak!

Sabahattin Kudret Aksal, "Çağrı" dergisinde Sait Faik'in yaşamını anlatırken diyor ki:

"Bir tek gününü anlatmak son on beş yılını anlatmaya eşittir. O denli tekdüze bir yaşamdı bu. Sabahleyin onbire doğru Osmanbey'deki evinden çıkar, Beyoğlu'na gelir, caddede birkaç volta attıktan sonra bir birahaneye girer, sinema kapılarında bir süre durakladıktan sonra bir iki buçuk matinesine kendini atardı. Sinema çıkışı yine caddede birkaç volta, ardından bir pastaneye kapaklanış. Hava kararınca, bira ve yemek yine bu kez bir başka sinemanın suaresi. Haftada bir iki akşam da tüm meyhane akşamımızdı. Geceyarılarından öteye sarkılırdı. (...) Görüldüğü gibi tekdüze bir yaşamdı bu, bir yirmidört saatin çerçevesiyle, koskoca bir yıl, yıllar özetlenebilirdi. Gençliğinde Avrupa serüvenini, bayramlarda büyük bir saygıyla üç dört günlüğüne Adapazarı'na aile ocağına gidişlerini bir yana bırakırsak bu gerçekten yolculuksuz bir yaşamdır. Neden? Nedeni bence açıktır: Sait Faik bilincinde devindi, büyük yolculuğunu içinde yaşadı. Bu türden olan insanların tümü gibi de dış devinim onu çekmedi, gereksinim duymadı. O günlerin o iç açıcı, dar, çamurlu, girdili çiktili Beyoğlu sokaklarında gezerken de düşselinde dolaşıyor gibiydi."

★

1954 yılında "İzlerimiz" dergisinde yayınlanan "Söyleşi"de Sait Faik'e soruyorlar:

"— Sizce yaşamak nedir?"

Yanıt:

"— Balık tutmak, kahvede oturmak, yanımda çok sevdiğim köpeğim. İnsan tanımak, Beyoğlu'nda bir aşağı bir yukarı dolaşmak, arada içmek, hikâye yazmak, velhasıl hiçbir şeye bağlanmadan avare gezmek bütün gün. İşte ben böyle bir hayattan zevk alırım, buna yaşamak derim."

Sait Faik'in yaşamayı tanımlaması, Sabahattin Kudret'in söylediklerine uyuyor: İç dünyasında sürekli devinen, kısa ya da uzun yolculuklara çıkan bir adam.

★

Çocukluğun çekici düşleri vardır: Bir gemiye gizlice girip, kuytu bir köşeye saklanmak; geriye dönüşü olmayan bir geziye çıkmak; açık denizlerde, tanımadığımız ülkelerin, bilmediğimiz limanlarına doğru dalga dalga yol almak; bizi bekleyen kuşkulu serüvenlere koşmak; rüzgârına, fırtınasına, korkusuna karşın denizin gizemli güzelliğinde uzak ufuklara doğru devinmek...

★

Hayatın özünde bir devinim olduğunu insan ancak yaşadıkça anlar; bir an'ın sürekliliğini kavrar.

Nazım'ın şiirindeki gibi:

Bugün pazar

Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar.

Ve ben ömrümden ilk defa gökyüzünün bu kadar benden uzak

bu kadar mavi

bu kadar geniş olduğuna şaşarak

kımıldamadan durdum.

Sonra saygıyla toprağa oturdum,

Dayadım sırtımı duvara.

Bu anda ne düşmek dalgalara,

bu anda ne kavga, ne hürriyet, ne karım.

Toprak, güneş ve ben...

Bahtiyarım.

Bir an içinde tükenmez bir zamanın ufkuna yayılmak, ancak o an'ı hayatın bütünlüğünde duyumsamak ve kavramakla gerçekleşir.

★

Ne kadar olanaklı, ne kadar görkemli, ne kadar zengin, ne kadar cıvılcık görünen zavallı hayatlar vardır ki acınacak kadar boşurlar.

Toplumun hangi katında olursa olsun, yüreğinde ot bitmeyen ve bilincinde yaprak kımıldamayan bir insanın yaşayışına bakıp aldanmayın.

O, hayatın tadını hiçbir yerde çıkaramaz. Çünkü yaşamı ayırırsamak ve tatmak, yalnız parayla pulla koltukla kudretle olacak iş değildir.

Lehan Selçuk

